

सारांश लेखन आणि प्रबंध लेखनाची तंत्रे

JAYASHRI DEVIDAS JOSHI (SAHASTRABUDHE)

Co - Author : Dr. NILIMA SARAP

Professor and head department of Sociology

Shankarlal Khandelwal Arts Science and

Commerce College, Akola.

सारांश लेखन (Synopsis)

आपल्या वाचनात किंवा ऐकण्यात येणाऱ्या प्रत्येक गोष्टी आपल्या जशास तशा लक्षात राहत नाही. आणि जाणून-बुजून तसा प्रयत्न केलाही तरी त्यातील काही भागच लक्षात राहतो. कधी कधी तर महत्वाचे मुद्दे आठवतच निघून जातात असे होऊ नये आणि महत्वाचे मुद्दे तरी लक्षात राहावे यासाठी त्या मजकुरातील प्रमुख मुद्द्यांना निगडित असलेले अंशात्मक सार आठवणीत ठेवण्याचा प्रयत्न केला जातो. यासाठी सारांश लेखन करणे अतिशय गरजेचे असते.

सारांश लेखन म्हणजे काय ?

सारांश या शब्दाचा अर्थ आहे संक्षिप्त, सार एखाद्या गोष्टीचा निचोड, मतितार्थ, सारांश या शब्दातच आपल्या लक्षात येते नेमके काय करायचे आहे. एखाद्या साहित्यकृतीतील प्रमुख कल्पना महत्वाच्या विचारांची संबंधित मुद्द्यांचे स्पष्टपणे थोडक्यात केलेले लेखन म्हणजे सारांश लेखन. कुठल्याही गद्य पद्य साहित्यकृतीचे तात्पर्य एका वाक्यातही सांगता येते. संक्षेप करताना अनावश्यक विस्तार टाळून संक्षेप तयार होतो. मध्यवर्ती कल्पना खुलवून आशय व्यक्त करता येतो. पण या सारांश लेखनाच्या ह्या पद्धती नाही. सारांश लेखनाचे काही तंत्रे असतात त्या पद्धतीने सारांश लिहिला जातो. त्या अगोदर सारांश लेखन का केला जाते हे बघू.

सारांश लेखनाचे उपयोग आणि महत्त्व :

जगातील ज्ञान स्मरणात ठेवण्यासाठी आत्मसात करण्यासाठी व आपले वेगळेपण स्पष्ट करायला सारांशाचे तत्व उपयोगी पडते. माहितीचे संकलन, संवर्धन, सारांशामुळे शक्य होते. आपल्या आकलनाचा पडताळा सारांशातूनच घेता येतो. स्वयंअध्ययना बरोबर भाषणांच्या टिपणी घेणे, बातमी वृत्त यांचे पुनर्लेखन करणे, नोट्स तयार करणे यासाठी सारांश लेखन कौशल्याचा उपयोग होतो.

सारांश लेखन कसे करावे :

विद्यार्थ्यांनी सारांश लेखन स्वतःच्या भाषेत करावयाचे असते. सारांश वाचूनच वाचकाला मूळ उतर्यातील विचार समजले पाहिजे. लेखनाची भाषा सरळ, सोपी, स्पष्ट आणि सुबोध असावी. सारांशातले शब्द अर्थपूर्ण व सुटसुटीत असले पाहिजे. एक तृतीयांश (१/३) सारांश लेखन लांबी आदर्श मानली जाते. त्यामुळे जास्त पाल्हाळ न लावता समर्पक शीर्षक दिल्यानंतर गौण व मुख्य मुद्द्याचे वर्गीकरण करून मुख्य विचार मांडणारे पहिले वाक्य लिहून त्यानंतर प्रमुख विचाराला पूरक विचार मांडावे. मुख्य विचार वाक्य व पूरक विचारांची वाक्य यांच्यातील क्रम व संबंध तसाच राहू द्यावा. परंतु क्रम बदलल्यामुळे लेखन रेखीव व स्पष्ट होत असेल, आशय ठळक होत असेल तर क्रम बदलण्यासारखं नाही. म्हणून उतर्यातील म्हणी इ. अर्थाच्या स्पष्टीकरणासाठी उपयोग होत असल्यास तो थोड्या प्रमाणात करावा. व शेवटी तात्पर्य सांगून सारांश लेखन संपवावे.

सारांश लेखन करताना खालील प्रमाणे घटक उपयोगात आणावे.

संक्षिप्तपणा : सारांश म्हणजे महत्वाची माहिती संक्षिप्तपणे लिहिणे. जे आश्चर्यकारकपणे जटील कौशल्य आहे. आपल्याला ती माहिती प्रथम जाणून घ्यावी लागेल. ती आठवण्यास सक्षम व्हावे आणि नंतर ते इतरांना सांगावी लागेल.

वस्तुनिष्ठता : सारांश म्हणजे पुनरावलोकन किंवा मते नाहीत. जर तुम्ही सारांश लिहत असाल तर वस्तुस्थितीला चिटकून राहा. त्यामुळे तुमचे लेखन अधिक विश्वासार्ह तर होईलच पण ते अधिक स्पष्टही होईल.

चांगली रचना : जरी ती फक्त काही वाक्य असली तरी, सारांश सु - संरचित असावा. आपण सर्वात उल्लेखनीय माहितीसह प्रारंभ करू शकता आणि खाली कार्य करू शकता किंवा कालक्रमानुसार प्रारंभ करू शकता आणि पुढे कार्य करू शकता.

अचूकता : जरी सारांश हे विहंगावलोकन असले तरीही ते तथ्यांबद्दल विशिष्ट असले पाहिजेत. तुम्ही नमूद केलेले कोणतेही आकडे दोनदा तपासले आहेत याची खात्री करा. या कारणास्तव संपादन आणि प्रुफ रीडिंगचा सराव करण्यासाठी सारांश हे एक उत्तम ठिकाण आहे.

स्वातंत्र्य : सारांशाने कार्य करण्यासाठी बाहेरील माहितीवर अवलंबून राहू नये. उदा. एखाद्या पुस्तकाचा सारांश देताना, वाचकाने पुस्तकाबद्दल कधीच ऐकले नसेल अश्या प्रकारे आम्ही त्याच्याशी संपर्क साधू, त्यामुळे स्वतंत्रपणे कार्य करू शकतो.

अश्या पद्धतीने सारांश लेखन करताना काळजी घेणे गरजेचे असते.

प्रबंध लेखन (Thesis)

एक चांगला प्रबंध परिचय कसा लिहावा ?

मनमोहक परिचय तयार करणे हे कोणत्याही प्रबंधाची अत्यावश्यक बाब आहे. हा सर्वसमावेशक अध्याय जो बहुतेक वेळा वाचकांचे प्रारंभिक लक्ष वेधून घेतो. तुमच्या पेपरची पहिली छाप तयार करण्यात महत्त्वपूर्ण भूमिका बजावतो. विशेष लक्ष या प्रबंध विधान. विशेषतः परिचयाच्या शेवटी स्थित आहे. जे तुमच्या प्राथमिक फोकसचा संक्षिप्त सारांश म्हणून काम करते. स्पष्ट

थिसीस स्टेटमेंट सह आकर्षक अचूक परिचय तयार केल्याने वाचकांना तुमच्या कामाचा सखोल अभ्यास करण्यास प्रोत्साहन मिळते. प्रास्ताविक संशोधन आयोजित करण्यासाठी तुमची प्रेरणा प्रतिबिंबित करते. त्याचे महत्त्व दर्शवते. तथापि अनेक विद्यार्थ्यांना त्यांच्या प्रबंधाची आकर्षक प्रस्तावना लिहिणे आव्हानात्मक वाटते. अनेकदा मदतीसाठी विविध संसाधनाकडे विद्यार्थी वळतात.

प्रबंध लेखन हा एक दस्तावेज आहे. जो आपल्या संशोधनाचे प्रतिनिधित्व करतो. प्रथम आणि सर्वात महत्त्वाचे हे शैक्षणिक असू शकते. किंवा ते अधिक सामान्य असू शकते. प्रबंध लेखन हा एक प्रकल्प आहे. यावर तुम्ही महत्त्वपूर्ण कालावधीसाठी काम करता आणि त्यात कितीही घटक असू शकतात.

प्रबंध लेखनाचा उद्देश काय आहे :

१. हा दस्तावेज शिक्षक किंवा पर्यवेक्षकाला सिद्ध करण्याचा उद्देश आहे की, त्यांनी तुमच्यासाठी ठरवलेली उद्दिष्टे तुम्ही पूर्ण केली आहेत.
२. प्रबंध लेखनाने हे दाखवून दिले पाहिजे की, तुम्ही तुमच्या विषयाची सखोल चौकशी पूर्ण केली आहे. ज्यामुळे नवीन ज्ञान शोधले गेले आहे. आणि क्षेत्रातील विद्यमान ज्ञानावर सुधारणा केल्या आहेत.
३. प्रबंधाचा उद्देश आपल्या क्षेत्रातील साहित्यावरील आपले प्रभुत्व प्रदर्शित करणे आणि आपल्या क्षेत्राशी संबंधित समस्यांबद्दल गंभीरपणे विचार करण्याची आपली क्षमता प्रदर्शित करण्याची संधी प्रदान करणे हा आहे.
४. हे नविन ज्ञान निर्माण करणे देखील आहे जे अभ्यासाच्या क्षेत्राला पुढे नेते. एक यशस्वी प्रबंध लेखन वाचकाला विषयाबद्दल एक अद्वितीय अंतर्दृष्टी प्रदान करेल. आणि सध्या इतरत्र उपलब्ध नसलेली माहिती असेल.
५. मूळ संशोधन परिणाम सादर करून प्रश्नातील विषय क्षेत्रावरील प्रभुत्व दाखवणे हे प्रबंधाचे उद्दिष्ट आहे.
६. या परिणामांमध्ये नवीन कल्पना, सिद्धांत, मॉडेल किंवा निष्कर्ष असू शकतात. जे या क्षेत्रात या आधी प्रसिद्ध झालेली नाहीत.
७. प्रबंध लेखनामध्ये आपल्या विषयाशी संबंधित असलेल्या इतर कामाचे संदर्भ देखील समाविष्ट केले पाहिजेत.

प्रबंध लेखनाचे स्वरूप :

प्रबंध लेखन करताना आपण आपल्या संशोधन पद्धती आणि परिणामांच्या वैधतेचे रक्षण करणे देखील आवश्यक आहे. प्रबंध लेखनाचा उद्देश आपल्या क्षेत्रातील साहित्यावरील आपले प्रभुत्व प्रदर्शित करणे आणि आपल्या क्षेत्राशी संबंधित समस्यांबद्दल गंभीरपणे विचार करण्याची आपली क्षमता प्रदर्शित करण्याची संधी प्रदान करणे हा आहे.

आपल्या पदवी कार्यक्रमाच्या व्याप्तीमध्ये कोणत्याही विषयावर प्रबंध सुरू केले जाऊ शकते. उदा. जर तुम्ही मानसशास्त्राचा अभ्यास करत असाल, तर तुम्ही **क्लिनिकल डिप्रेशन** किंवा **स्किझोप्रेनियाबद्दल** लिहू शकता. (जोपर्यंत तुम्हाला तुमच्या सल्लागाराची परवानगी असेल).

समजा तुम्ही एम.बी.ए. महाविद्यालयामध्ये व्यवसाय प्रशासन शिकत आहात, अशा वेळी तुम्ही उच्च स्पीड इंटरनेट कनेक्शन मध्ये प्रवेश न करता (पुन्हा, तुमच्या सल्लागाराच्या परवानगीने) ग्रामीण भागातील छोट्या व्यवसायांसाठी ग्राहकधारणा दर कसे सुधारायचे याबद्दल लिहू शकता.

याचबरोबर प्रबंध लेखनाचे तीन भिन्न प्रकार आहेत : १) सैद्धांतिक प्रबंध

२) अनुभवजन्य प्रबंध आणि

३) साहित्य पुनरावलोकन प्रबंध

प्रबंध लेखनातील पायऱ्या येथे समजून घेऊया.

गोषवारा :

तुमचे सैद्धांतिक ज्ञान तुमच्या पेपरवर एक सामान्य दृष्टिकोन देते आणि ते सर्जनशील चक्राचा एक महत्त्वपूर्ण भाग आहे. एक सभ्य संकल्पना वापरकर्त्याला पुढे वाचण्यास उद्युक्त करेल. एक चांगला संकल्पनात्मक अमूर्त एकत्र करण्याचा प्रयत्न करताना बहुतेक विद्वान निराश होतात आणि ते त्रासदायक होते. एक असहाय्य गतिमान विद्वान संपूर्ण पेपर घेईल आणि पेपरचे फेअर मध्ये रूपांतर करेल. ही परिस्थिती नेहमीच असण्याचे गरज नाही यशाची हमी देणारा एक घोषवारा तयार करूया.

परिचय प्रकरण :

तुमचा सादरी करण्याचा भाग तुमच्याबद्दल आणि तुमच्या पेपर बद्दल काय सांगतो हे वाचकांना खरोखर स्वारस्य आहे का ? तुमचा पेपर त्याच्या कमाल क्षमतेनुसार सादर करणारे प्रेझेंटेशन तयार करण्याची धमक असू शकते. विचारात घेतलेल्या सर्व गोष्टीही तुमच्या पेपरची ओळख आहे आणि हे प्रक्रियेचे महत्त्वपूर्ण कार्य आहे. तुमचा प्रेझेंटेशन विभाग तयार करताना काही करण्याची काहीच गरज नाही. आमच्या सहाय्याने तुमच्या सादरीकरणाच्या भागाची काळजी घेतली जाईल.

साहित्य समीक्षा :

एक सभ्य पुस्तक ऑडिट वेळ घेणारे आणि गोंधळात टाकणारे आहे. सर्व डेटा ऑर्डर करणे व्यतिरिक्त तुम्ही तुमच्या स्रोतांमध्ये चोरीची चोरी तपासली पाहिजे. तुम्ही सर्व डेटा गोळा केल्यावर तुम्ही कामाच्या सकारात्मक आणि नकारात्मक दोन्ही बाजू सुरक्षित केल्या आहेत याची हमी देण्यासाठी तुम्ही त्यावर पुन्हा जावे. असंतोषात शरणांगती पत्करण्यास विरोध करून विरोध म्हणून, आम्हाला आपल्या पुस्तक परीक्षणाचा सामना करूया.

कार्यपद्धती :

प्रबंधाचा हा सर्वात मनाला भिडणारा भाग आहे. कुणालाही सपाट पडणे आवडत नाही. त्यामुळे तुमचे तंत्र तुमच्या पेपरच्या अक्षीय छापाचे प्रतिनिधित्व करते. हा असा प्रदेश आहे ज्याचा सर्वात जास्त अभ्यास केला जाईल आणि तो दबावा खाली टिकून राहिला पाहिजे.

परिणाम :

तुमची सिस्टीम सेट करणे आणि तुमची माहिती मिळवणे अधिक अस्वस्थ करणारे आहे. शिवाय तुम्हाला परीणाम संकलित करावे लागतील. एवढ्या मोठ्या संख्येने गोष्टी करायच्या असताना परिणाम पाहताना महत्त्वाच्या वेळेत जाण्यासाठी तुमच्यासाठी कोणती चांगली कल्पना कल्पना असेल आम्ही तुम्हाला सुरुवातीपासून शेवटपर्यंत तुमच्या परिणामांमध्ये मदत करू शकतो. आम्ही तुमच्या पेपर साठी अत्यंत उन्नत विद्वान गेज ऑफर करतो आणि ते चमकण्यासाठी आम्ही जे काही करू शकतो ते करू.

चर्चा :

पेपरच्या काही भागाचे संभाषण नसतेच आणि वेळ खाऊ असू शकते. हे माहिती गोळा करण्याच्या प्रक्रियेचे संपूर्ण स्पष्टीकरण आहे, ते कसे प्राप्त झाले आणि ते सादरीकरणातील सिद्धांत किंवा प्रश्नाला कसे प्रतिसाद देते. ही माहिती गोळा करण्यासाठी अनेक तास लागू शकतात. आणि ती पाहण्यासाठी लक्षणीय वेळ लागू शकतो.

दर्जदार प्रबंध लिहिताना लेखकाने कोणत्या गोष्टी लक्षात ठेवल्या पाहिजेत

१. तुमच्या वाचकांच्या आवडी पूर्ण करा.

आपण प्रस्तावना लिहिण्याच्या कार्यात जाण्यापूर्वी आपले वाचक कोण आहेत हे समजून घेण्यासाठी वेळ काढा. बरेचदा नाही, तुमचे वाचक तुमच्या संशोधनावर देखरेख करणारे प्राध्यापक आणि व्याख्याते असतील ते कोणती माहिती शोधत आहेत हे जाणून घेणे तुमच्या लेखनाचे मार्गदर्शन करू शकते. तसेच तुमच्या संशोधन क्षेत्रातील तज्ञ नसलेल्या वाचकांचा देखील विचार करू शकतात.

हे समज एक संक्षिप्त परिचय तयार करण्यात मदत करते. तुमच्या प्रबंधाचा एकूण स्पष्ट ते मध्ये योगदान देते.

तुमच्या वाचकाचे लक्ष वेधून घेणे हे तुमचे ध्येय बनवा. तुमच्या प्रबंधाशी जोडलेल्या विस्तृत थीमसह प्रारंभ करा. प्रभाव वाढवण्यासाठी, सखोल संशोधन करा आणि विश्वासनीय स्रोतांकडून सांख्यिकीय डेटा आणि कोटेशन समाविष्ट करा. तुमच्या संशोधनासाठी या माहितीची अचूकता आणि प्राथमिकता सर्वोपरी आहे.

२. तुमच्या प्रबंधाची गुणवत्ता सुधारण्यासाठी Smodin च्या AI लेखकाचा वापर करा.

तुमच्या लेखांप्रक्रियेसाठी प्रक्रियेमध्ये शक्तीवर चालणारे साधने समाविष्ट केल्याने तुमच्या कामाची गुणवत्ता, सुसंगता आणि परिश्रुता यामध्ये लक्षणीय सुधारणा होऊ शकतात. Smodin प्रगत अल्गोरिदम सह डिझाईन केलेले लेखक तुमच्या शैक्षणिक प्रयत्नांमध्ये तुम्हाला मदत करण्यासाठी असे एक व्यासपीठ देते.

स्मोडीन ए आय लेखक हे केवळ प्रूफरीडिंग साधनापेक्षा अधिक आहे. हा एक सर्व समावेशक लेखन सहाय्यक आहे. जो यासह अनेक शैक्षणिक लेखन गरजा पूर्ण करतो. निबंध, लेख, कथा, स्क्रिप्ट आणि अधिक हे वाक्यरचना वाढवण्याची शब्दसंग्रह सुधारणा सुचवण्याची आणि विचारांची तार्किक प्रगती सुनिश्चित करण्याचे प्रभावित क्षमता आहे. हे सर्व प्रभावी प्रबंध परिचयाचे मुख्य घटक आहेत. त्याच्या क्षमतांचा लाभ घेऊन तुम्ही तुमच्या सामग्रीचा मसुदा तयार करण्यापलीकडे जाऊन अर्थपूर्ण अंत्यदृष्टी आणि शैलीगत उत्कृष्टतेने समृद्ध करू शकता. हे साधन तुम्हाला तुमचे संशोधन अधिक चांगल्या प्रकारे व्यक्त करण्यात तुमच्या युक्तीवादाची रचना ऑप्टिमाइझ करण्यासाठी आणि तुमच्या मजकुराची एकूण वाचनियता वाढवण्यासाठी सूचना देऊ शकते. इतकेच काय Smodin चे AI लेखक तुमचे थिसिस स्टेटमेंट व्युत्पन्न आणि परिष्कृत करण्यासाठी एक मौल्यवान संसाधन प्रदान करतात. जे आम्ही नमूद केल्याप्रमाणे तुमचा प्रबंध परिचयाचा एक महत्वाचा घटक आहे.

दूलचे अत्याधुनिक अल्गोरिदम तुम्हाला एक आकर्षक संक्षिप्त आणि शैक्षणिक दृष्ट्या ध्वनी प्रबंध विधान तयार करण्यासाठी मार्गदर्शन करू शकतात. हे सुनिश्चित करून ते तुमच्या संशोधनाच्या प्राथमिक फोकसला प्रभावीपणे स्पष्ट करतात समाविष्ट करते.

३. तुमच्या संशोधन विषयावर एक विहंगावलोकन या

तुमच्या परिचयाने तुमच्या संशोधन विषयाचे विहंगावलोकन दिले पाहिजे. विशिष्ट घटकांवर लक्ष केंद्रित करून तुमच्या संशोधनातील प्रमुख पैलू हायलाईट करा. हा दृष्टिकोन विशेषतः अशा वाचकांसाठी चांगला कार्य करतो, ज्यांना तुमच्या कामाबद्दल अगोदर काहीच माहिती नाही. स्पष्ट, संक्षिप्त आणि स्पष्टीकरणात्मक माहिती प्रभावीपणे आपल्या वाचकांचे लक्ष वेधून घेते.

४. तुमच्या वाचकांना तुमच्या कथनात गुंतवून ठेवा :

तुमच्या वाचकांना सुरुवातीपासूनच गुंतवून ठेवणे महत्वाचे आहे. कथन अखंडपणे प्रवाहित केले पाहिजे. वाचकांना तुमच्या संशोधनाद्वारे तर्कशुद्धपणे मार्गदर्शन केले पाहिजे. सुरुवातीचे वाक्य महत्वाचे आहे. त्याने वाचकाचे लक्ष त्वरित वेधून घेणे आवश्यक आहे. तुमच्या युक्तिवादात अखंडपणे समकालीत होणारे एक प्रभावी वाक्य हा उद्देश सुंदरपणे पूर्ण करू शकते. तुमचा परिचय लिहिण्याचा हा धोरणात्मक दृष्टिकोन तुमच्या वाचकांची आवड शेवटपर्यंत टिकवून ठेवेल.

५. अर्थपूर्ण योगदान या : तुमचा प्रबंध अधिक आकर्षक आणि मौल्यवान बनविण्यासाठी तुमच्या संशोधकाचे महत्त्व दाखवा. तुमचा संशोधन विषय निवडण्यामागील तुमची मूळ कल्पना व्यक्त करा. आणि तुमचे कार्य व्यापक क्षेत्रात कसे योगदान देईल ते स्पष्ट करा. विद्यमान संशोधनातील अंतर किंवा मर्यादा ओळखून आणि तुमचा अभ्यास त्यांना कसा संशोधित संबोधित करतो हे दाखवून हे साध्य करता येते. तुमचे काम सकारात्मक प्रकाशात दाखवणारे पैलू नेहमी हायलाईट करा.

६. सहाय्यक पार्श्वभूमी माहिती समाविष्ट करा : एक मजबूत प्रबंध परिचय संबंधित समर्थनीय पार्श्वभूमी माहिती द्वारे समर्थित असावा. हे एक मजबूत पाया घालते. आणि आपल्या युक्तीवादाचे आकलन करण्यास मदत करते. याव्यतिरिक्त ठोस पार्श्वभूमी माहिती आपल्या थिसिस विधानाला बळ देऊ शकते. तुम्ही दिलेली माहिती पुरेशी आहे आणि तुमच्या संशोधन विषयाशी थेट लिंक आहे याची खात्री करा.

७. मनोरंजक तथ्य आणि माहिती समाविष्ट करा : मनोरंजक तथ्य आणि माहिती समाविष्ट केल्याने तुमच्या विषयाचे आकर्षण वाढू शकते. मात्र यासाठी सखोल संशोधनाची गरज आहे. तुम्ही वापरत असलेली कोणतीही माहिती अचूक आणि विश्वासनीय साइट्स आणि अधिकृत दस्तऐवजांमधून मिळवलेली असल्याची खात्री करा. तुमच्या संशोधन विषयाची संबंधित चालू घडामोडी, अलीकडील घडामोडी आणि चालू असलेल्या वाद विवादांवर चर्चा केल्याने तुमच्या परिचयात रस वाढू शकतो. तथापि केवळ आपल्या वाचकांसाठी फायदेशीर आणि आकर्षक असेल अशी माहिती समाविष्ट करा. आपल्या युक्तीवादाचा एक महत्वाचा पैलू ठळक करणारे ऐतिहासिक घटना किंवा तथ्ये देखील यासाठी वापरली जाऊ शकतात.

८. तुमची संशोधन उद्दिष्टे सूचीबद्ध करा :

प्रस्तावनेमध्ये तुमच्या मुख्य संशोधन उद्दिष्टांची यादी समाविष्ट केल्याने वाचकांना तुमचे प्राथमिक फोकस क्षेत्र समजून घेण्यास मार्गदर्शन होते. तुमचे संशोधन परिणाम - वाचक आधारित असल्यास संबंधित संशोधन प्रश्न आणि गृहीतकांसह फायदेशीर ठरू शकतात. ही उद्दिष्टे तुमच्या शोधनिबंधाची थेट जोडलेली असावीत. आणि आवश्यक असल्यास ते समायोजित करण्यासाठी पुरेसे लवचिक असावेत.

९. तुमच्या संशोधनाबद्दल स्पष्टता सुनिश्चित करा : तुमच्या वाचकाला तुमच्या अभ्यासाचा उद्देश समजून घेण्यास नेहमी परवानगी द्या. तुम्ही सादर केलेली माहिती वाचकांना तुमच्या शोधनिबंधा मागील कारणे समजण्यास सक्षम करेल. तुमच्या कार्यक्षेत्राची रूपरेषा सांगण्यासाठी आणि तुमच्या कामाचे व्यवहारिक महत्त्व स्पष्ट करण्यासाठी तुमच्या विषयाशी संबंधित शैक्षणिक संज्ञा वापरा.

१०. सतत शिकण्यास गुंतून रहा आणि मार्गदर्शन द्या: तुमचा परिचय तयार करण्याच्या कल्पना आणि मार्गासाठी इतर थिसिस कार्यावर एक नजर टाका. तुमच्या पर्यवेक्षक प्राध्यापकांशी नियमित सल्लामसलात उपयुक्त मार्गदर्शन देऊ शकते. ते तुमच्या सामग्रीला आकार देण्यास मदत करू शकतात. आणि नियमित चेक - इन मुले तुमचे काम ट्रॅकवर राहिल.

सर्वात महत्त्वाचा आणि शेवटचा मुद्दा

११. आपला प्रबंध विधानासह समाप्त करा : शेवटी स्पष्ट आणि संक्षिप्त प्रबंध विधानासह आपल्या परिचयाची समाप्ती करा. शब्दशः स्पष्टीकरण टाळा आणि तुमच्या प्रबंधाचा एकूण संरचनेवर लक्ष केंद्रित करा.

वरील मुद्द्यांना अनुसरून जर तुम्ही प्रबंध लेखन केले असेल, तर नक्कीच तुमचा प्रबंध हा उत्कृष्ट दर्जाचा लिहिला जाईल.

समारोप : अशाप्रकारे आचार्य पदवीसाठी सारांश लेखन आणि प्रबंध लेखनाची तंत्रे आपल्याला अंगीभूत असणे गरजेचे असते. त्याचबरोबर सारांश लेखन करताना कोणती काळजी घेतली पाहिजे, प्रबंध लेखनाचे मुख्य वैशिष्ट्ये, उद्देश. प्रबंध लेखन करताना कोणती तंत्रे वापरावी, आणि प्रबंध लिहिताना कोणकोणत्या गोष्टी लक्षात घेणे आवश्यक आहे हे आपल्या वरील विवेचनावरून स्पष्ट केले जाते.

संदर्भसूची :

डॉ.प्रदीप आगलावे - संशोधन पद्धती

वेन सी. बूथ, ग्रेगरी जी. कोलंबस आणि जोसेफ एम. विल्यम. - ' द क्रॉप्ट ऑफ रिसर्च '

पेग बॉयल सिंगल - ' डीमिस्टिंग फाईल प्रबंध '

आर. बोगदान एस. के. बिकलेन -गुणात्मक संशोधन सिद्धांत आणि पद्धतीचा परिचय.

<https://brainly.in>

<https://zhatkaa.blogspot.com>

<https://smodin.io.blog>

<https://mr.m.wikibooks.org>